

Co-funded by the
European Union

АНТИКОРУПЦИЈСКИ БИЛТЕН

ПРОМОВИСАЊЕ САРАДЊЕ ИЗМЕЂУ АКТЕРА ЦИВИЛНОГ
ДРУШТВА У БОРБИ ПРОТИВ КОРУПЦИЈЕ.

ACER

Albanian Center for Economic Research

КАРЕЈА (Србија)

ЏОХУ! (Kosovë)

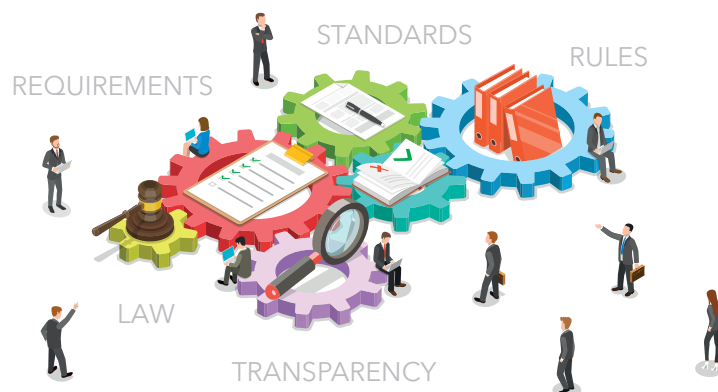
ACER (Shqipëri)

ШТА ЈЕ ДОБРО УПРАВЉАЊЕ ?

Управљање се односи на све процесе, институције и праксе управљања кроз које се одлучују и регулишу питања од заједничког интереса. Из перспективе људских права, концепт се углавном односи на процес у коме јавне институције обављају јавне радове, управљају јавним ресурсима и гарантују остваривање људских права. Иако не постоји међународно усаглашена дефиниција „добре управе“, она може укључивати следеће теме: пуно поштовање људских права, владавину права, ефективно учешће у управљању, политички плурализам, одговорност у процесима и транспарентност, ефикасне јавне институције, легитимитет, приступ знању, информацијама и образовању, политичко и интелектуално оснаживање људи, једнакост, одрживост и вредности које промовишу одговорност, солидарност и толеранцију. Другим речима, добро управљање се односи на политичке и институционалне процесе и исходе који су неопходни за постизање развојних циљева. Прави тест „добре“ управе је степен у којем она испуњава своја обећања о људским правима: грађанским, културним, економским, политичким и социјалним. Главно питање је: да ли институције управљања ефикасно гарантују право на здравље, адекватно становање, довољно хране, квалитетно образовање, непристрасну правду и личну сигурност?

Поверење у владу игра кључну улогу у обезбеђивању легитимитета и одрживости политичког система неке земље (ОЕЦД, 2013). Поверење је важно за друштвену кохезију и такође доводи до смањења трансакционих трошкова у политичким и економским, па чак и друштвеним односима (Фукујама, 2001). Чини се да је поверење грађана у владу посебно важно у временима економске кризе и политичких немира, какав доживљавају земље Западног Балкана, посебно током последње деценије.

Снажна веза између друштвено-економског развоја и доброг управљања одавно је препозната. Најшире прихваћен став је да су „добро управљање и владавина права од суштинског значаја за одржив економски раст, одрживи развој и искорењивање сиромаштва“. Једнако је доказано да су способне, праведне и одговорне институције од суштинског значаја за постизање и континуитет доброг управљања. Главни атрибути доброг управљања су: транспарентност, одговорност, доследност, учешће и одговор на потребе грађана.

 Опширније

 Опширније

САДРЖАЈ

Шта је добралокална управа?

Пројекат:

Промовисање сарадње између актера цивилног друштва у борби против корупције.

Главни кораци за имплементацију у пројекта.

Главне активности Пројекта.

Медијско праћење имплементације Пројекта. Албанија, Србија и Косово под објективом ИТ (2022)

КОЈЕ СУ ГЛАВНЕ ТЕШКОЋЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ?

Локалним властима у земљама у развоју све више управљају избрани званичници. Већа децентрализација је такође отворила могућности за учешће грађана у локалном доношењу одлука. Као резултат тога, „прва генерација“ демократског руководства је неопходна за обављање кључних владиних функција као што су изградња и одржавање основне инфраструктуре, пружање основних услуга и социјалних услуга.

Док су ова искуства, која су наведена као неопходна и адекватна, садржала оно што је неопходно за добро управљање, како за централну тако и за локалну управу, проблеми са којима се сусрећу ови субјекти су понекад слични, а понекад специфични. На основу општих контекстуалних карактеристика, у наставку наводимо неке од главних проблема који спречавају добро управљање од стране локалне управе. Локална власт је, због својих граница условљених различитим стицајем околности, склонија контроли политичких интереса, посебно када су у питању земље попут бивше комунистичке Источне Европе, а још више земље Западног Балкана (БП). Различита истраживања доказују да су широк политички утицај, а посебно стално партијско покровитељство на главним позицијама локалне власти и ограничена овлашћења општинских већа, међу озбиљним препрекама за унапређење локалне власти. Као директна последица ових и других сличних препрека је недостатак одговорности кључних лидера, што се онда преводи у недовољан напредак ка усвајању и ригорозној примени признатих принципа доброг управљања.

ЛОКАЛНА САМОУПРАВА

Шта отежава лидерство у локалној управи?

Политизација локалне власти, њена контрола и политичка употреба.

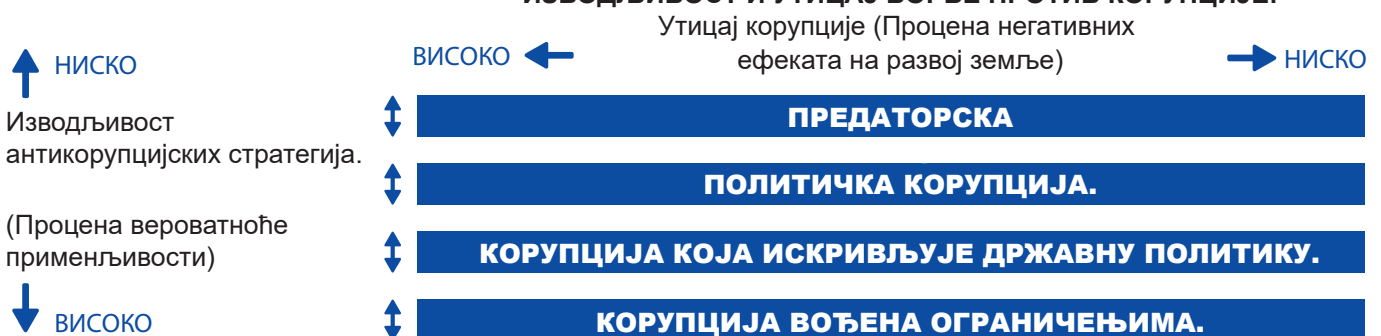
Заробљавање државе, корупција и страх грађана од организованог криминала.

Изазови ангажовања заједнице, недостатак учешћа грађана у управљању.

Корупција је један од најозбиљнијих проблема који погађа локалне самоуправе са последицама по становништво у њиховој надлежности. Економски, друштвени и политички трошкови узроковани корупцијом имају негативан утицај на квалитет и цену јавних услуга које пружа локална управа, а самим тим и на сиромаштво и економски раст. Штавише, корупција негативно утиче на легитимитет локалне управе и омета раст институционалних капацитета и проширење учешћа грађана у управљању.

ИЗВОДЉИВОСТ И УТИЦАЈ БОРБЕ ПРОТИВ КОРУПЦИЈЕ:

Коначно, стални проблем са којим се сусрећу у земљама БП је ниско учешће грађана. Уопштено говорећи, сврха јавне свести и учешћа је да се омогући „контрола и равнотежа“, оснажујући цивилно друштво да надгледа државу, укључујући извршну, законодавну и судску власт. Жељени утицај програма подизања свести укључује повећање интересовања опште јавности за негативне утицаје корупције и повећање позитивног притиска на грађане да промене понашање владе и њених званичника. Таква свест и учешће јавности у владиним пословима је вероватно и требало би да доведе до повећане одговорности међу пружаоцима јавних услуга (службеницима). Образовање јавности и учешће у таквим питањима од значајног значаја су од суштинског значаја за спречавање корупције на средњи и дуги рок. Горе наведени елементи су кључни за изградњу широко засноване, свеобухватне, интегрисане, засноване на доказима и стратегије оријентисане на утицај.

ПРОЈЕКАТ: „ПРОМОВИСАЊЕ САРАДЊЕ ИЗМЕЂУ АКТЕРА ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА У БОРБИ ПРОТИВ КОРУПЦИЈЕ“

У циљу испитивања корупције у перцепцији грађана у Албанији (Драч), Србији (Смедерево) и на Косову (Липјан), Албански центар за економска истраживања (АЦЕР, Албанија), Институт за истраживање корупције (КАРЕЈА, Панчево, Србија) и Организација за демократију, борбу против корупције и достојанство – „ЦОХУ“, Приштина, Косово), уз подршку Фонда за Западни Балкан, спровели су истраживање о борби против корупције на основу посебног упитника, у оквиру реализације пројекта: „Промовисање сарадње између актера цивилног друштва, у борби против корупције“.

Кроз процес анкетања лицем у лице, прикупљају се информације о питањима као што су: узроци и обим корупције на локалном нивоу; процена пружања кључних јавних услуга као што су образовне и здравствене услуге;

општа перцепција грађана о трендовима корупције у последње три године, као и неке од њихових препорука за побољшање ситуације у одабраним општинама.

		
БОРИТЕ СЕ ПРОТИВ КОРУПЦИЈЕ АКО ЖЕЛИТЕ КОМПАНИЈУ БОЉЕ!	ИЗБОРИТЕ СЕ СА КОРУПЦИЈОМ!	У ПОДРШКУ ПРОМОВИСАЊА ВРЕДНОСТИ!

Истраживање прати приступ у три корака: - Прво се идентификују потенцијални градови у којима ће се анкете спроводити. Груписање и селекција се врши на основу два индикатора као што су старосна група становништва 18+, степен образовања и сл. Затим је, на основу доступности детаљних демографских података сваке од земаља у којима ће се пројекат реализовати, направљен и тестиран нацрт упитника који се користи за интервјуе. Након тога, истраживање се спроводи истовремено у три земље (града) које учествују у пројекту. На крају анкете, резултати интервјуа и налази студије биће анализирани кроз СПСС програм како би се пружио детаљан преглед ситуације са корупцијом на локалном нивоу, као и активности и политика за које грађани сматрају да би требало бити предузете од стране локалних власти у свакој земљи која учествује у пројекту.

Резултати добијени антикорупцијским истраживањем, у оквиру овог пројекта, могу се користити за покретање, евалуацију и подршку важних реформи које подржавају добро локално управљање и које су применљиве у свакој земљи. Резултати анкете и конкретне препоруке које важе за три земље заједно и за сваку државу посебно, поред тога што ће се одразити у промотивним документима као што су инфографике, у масовним медијима, на друштвеним мрежама и на веб страници сваке организације, ће такође ће се разговарати на широком састанку (онлине) на крају пројекта).

Организације цивилног друштва које учествују у овом пројекту верују да је изградња интегритета у јавним институцијама као што је локална управа суштински аспект изградње културе законитости у целом друштву. Надају се да ће овај пројекат бити добра прилика за размену знања и подстицање дискусије на тему институционалног интегритета у заједници општина у којима се спроводи, укључујући младе, студенте, раднике, незапослене, домаћице, пензионере, истраживаче, општински представници, организације цивилног друштва и заједнице, политички активисти и други који деле наш интерес за повећање ефикасности регионалне сарадње за успешну борбу против корупције.

ГЛАВНИ КОРАЦИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ ПРОЈЕКТА

МЕДИЈА И ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА ПРОЈЕКТА

6 публикација до 1 странице свака, на друштвеним мрежама (по 2 од сваког партнера).

1 инфографика/пост тер (енглески, српски и албански).

6 аудио-визуелних коментара/цита та.

10 чланака на друштвеним мрежама

АЛБАНИЈА, СРБИЈА, КОСОВО ПОД ОПТИКОМ ИНТЕРНАЦИОНАЛНЕ ТРАНСПАРЕНТНОСТИ (2022)

ЗЕМЉЕ	Бодови	Рангирање	Тачке промена
АЛБАНИЈА	36 / 100	101 / 180	+ 1 контра 2021
СРБИЈА	36 / 100	101 / 180	- 2 контра 2021
КОСОВО	41 / 100	84 / 180	+ 2 контра 2021

Западни Балкан је познат по слабом отпору организованом криминалу. Земље су се споро носиле са овим ризиком, а надлежним институцијама и даље недостају адекватна средства и независност. Недавна ескалација тензија између Косова и Србије повећала је безбедносне ризике у региону, укључујући подривање прекограничне сарадње, која је кључна за успешну борбу против организованог криминала. Транспарентније и одговорније политичко доношење одлука, укључујући дијалог Косово-Србија, створило би погоднију климу за конструктивно решавање овог замрзнутог конфликта и омогућило би спровођење кључних реформи као предуслова за интеграцију у ЕУ.

АЛБАНИЈА (36) је углавном била на истом нивоу у Индексу перцепције корупције. Напредак овог хибридног режима, у областима као што су судска верификација и јачање Специјализоване структуре за борбу против корупције и организованог криминала (СПАК), засјењен је слабљењем независности медија и недостатком могућности за смислено ангажовање у доношењу одлука од стране цивилног друштва. Кампање клевете и застрашивања новинара се настављају и, уколико буду усвојене, измене Закона о слободи информисања додатно ће сузити могућности независног надзора јавних институција, дајући институцијама правни основ за одбијање да деле информације.

СРБИЈА (36) је пала на историјски најнижи индекс потрошачких цена, углавном због континуираног слабљења владавине права и растуће аутократије. Од 2018. године, влада није успела да произведе нову антикорупцијску стратегију и дозволила је наставак проблематичне политике. То укључује директне преговоре о развоју вредне инфраструктуре и прикривање информација о јавним набавкама од јавности. Такође, забрињава чињеница да већина руководиоца у државним предузећима – задужених за трошење милијарди евра јавних средстава – остаје у „привременом” статусу, са законом дозвољеним протоком времена, што значајно повећава ризике од корупције. Штавише, правосуђе у Србији је под великим утицајем политичких актера, што озбиљно подрива напредак у случајевима организованог криминала, укључујући и оне који указују на умешаност високих званичника. С друге стране, истраживачки новинари, узбуњивачи и припадници органа за спровођење закона који су открили могуће коруптивне радње нашли су се под притиском државних институција.

КОСОВО (41) је постигло напредак са побољшаним правним оквиром за финансирање политичких и изборних кампања, али ће имплементација таквих реформи бити кључна у наредним месецима. Влада тек треба да побољша транспарентност и да се одупре било каквом мешању у правосудни систем. Пошто у последњих годину дана корупционашки скандали нису изашли на видело, то не значи да је корупција под контролом. Ниски буџетски расходи за капиталне инвестиције последњих година смањили су могућности за корупцију у расподели јавних уговора, што је био проблем у прошлости.

Од свог оснивања 1995. године, Transparency International Индекс перцепције корупције, постао је водећи глобални показатељ корупције у јавном сектору. Индекс пружа годишњи преглед релативног степена корупције рангиран по земљама и територијама

Transparency International је 2012. године ревидирао методологију коришћену за конструисање индекса како би упоредио резултате из једне године у другу. Индекс перцепције корупције (ЦПИ) је најчешће коришћена глобална ранг листа корупције у свету. Он мери колико се јавни сектор сваке земље сматра корумпираним, према експертима и пословним људима